

Scrisoarea episcopilor Bisericii Ortodoxe din Germania despre dragoste, sexualitate și căsătorie, adresată tinerilor

„În ziua când l-a făcut Dumnezeu pe Adam, după chipul lui Dumnezeu l-a făcut. Bărbat și femeie i-a făcut; și i-a binecuvântat și i-a numit cu numele de „om” în ziua în care i-a făcut.”
(Facerea 5, 1-2)

Dragi tineri creștini ortodocși din Germania!

Ca episcopi ai Bisericii voastre din Germania, ne adresăm vouă prin intermediul acestei scrisori speciale, cu intenția de a ne pronunța referitor la câteva probleme actuale. Lumea devine tot mai mică. Problemele arzătoare ale timpului nostru devin din ce în ce mai clare și proeminente. Ele se referă cu profunzime la însăși existența umană – la existența voastră: Dumnezeu vă încredințează vouă prezentul și viitorul.

1. Trăim într-o țară în care fiecare dintre noi are posibilitatea să evolueze în condiții de **libertate** și de respectare a demnității omului. De-a lungul istoriei omenirii nu a fost totdeauna așa, iar în multe țări ale lumii nu este nici astăzi. Faptul că trăim în Germania unde pacea, libertatea, democrația și drepturile omului fac parte din valorile comune ale societății poate fi considerat ca o binecuvântare a lui Dumnezeu.

Față de extremismul religios, care amenință să devină în multe locuri din ce în ce mai puternic, noi, ca și creștini suntem chemați să apărăm aceste valori cu toată tăria. Ele sunt în concordanță cu imaginea omului din Sfânta Scriptură și din Tradiția Bisericii noastre: aceea că omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu (Facerea 1,27). Capacitatea omului de a lua decizii în mod liber o recunoaștem ca pe una din caracteristicile acestui chip dumnezeiesc.

2. Această libertate este un dar extraordinar de prețios, pe care trebuie să-l folosim cu deplină **responsabilitate**. Responsabilitatea și libertatea sunt indisolubil legate între ele. Acest fapt se manifestă în toate domeniile vieții, determinând și răspunsul nostru la întrebarea, dacă dorim să ducem o viață în singurătate sau în comuniune, precum și la căutarea unui partener, respectiv a unei partenere. În legătură cu aceasta apar și un șir de întrebări legate de sexualitate, căsătorie, diferența între cununie civilă și religioasă, etc. Aceste întrebări îl privesc pe fiecare în adâncul sufletului, avându-se în vedere că fiecare își determină calea vieții sale prin libera sa decizie.

Sperăm că reflecțiile următoare vor fi de un real ajutor, deoarece fiecare este liber să își determine individual calea vieții proprii. Ele încurajează preocuparea responsabilă cu aceste întrebări și astfel dialogul din Biserica noastră.

3. Unul din cele mai cunoscute și îndrăgite pasaje biblice este capitolul 13 din prima scrisoare a Sfântului Apostol Pavel adresată corintenilor, supranumit și „Imnul dragostei”. Acolo Sfântul Apostol descrie **dragostea** ca pe o putere, care face posibilă învingerea egoismului propriu. Cum este cu putință? „Dragostea îndelung rabdă, dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieste, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăduiește, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată.” (I Corinteni 13, 4-8). Așadar, dragostea ne îndrumă spre desăvârșirea propriei noastre ființe umane și spre cunoașterea adevărului. Ea este mai prețioasă decât orice altă virtute: „Și acum rămân acestea trei: credința, nădejdea și dragostea. Iar mai mare dintre acestea este dragostea.” (I Corinteni 13,13).

În acest sens dragostea pentru o altă persoană este o afecțiune necondiționată: când iubesc nu mai așez propria mea persoană în centrul existenței mele. Dragostea este atotcuprinzătoare, dinamică și înseamnă mai mult decât „fluturași în stomac“. Originea ei sunt cuvintele lui Hristos, pe care le concretizează: „Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup. Așa încât nu mai sunt doi, ci un trup.“ (Matei 19, 5-6).

4. În timpurile noastre mulți tineri, bărbați și femei, au relații sexuale înainte de căsătorie. În acest context, mulți întreabă care este, în această privință, poziția Bisericii Ortodoxe. Misiunea Bisericii noastre este să-și însoțească credincioșii cu sfaturi duhovnicești și nu să formuleze mecanic instrucțiuni. Aceasta nu înseamnă însă permisivitatea pentru un libertinaj sexual. Subliniem: este foarte important să ne comportăm cu responsabilitate – față de propria **sexualitate**, față de sexualitatea partenerului sau a partenerei, precum și referitor la urmările vieții sexuale; cu responsabilitate față de propria persoană, de societate și în fața lui Dumnezeu. În acest sens, Sfântul Apostol Pavel se adresează corintenilor: „Sau nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveți de la Dumnezeu și că voi nu sunteți ai voștri?“ (I Corinteni 6,19).

Acest capitol al scrisorii către corinteni este dedicat libertății care rezultă din legătura cu Hristos și care poate fi trăită într-o căsătorie binecuvântată de Dumnezeu. Din această cauză dorim ca dragostea voastră să fie încununată printr-o căsătorie religioasă pentru ca, prin aceasta, să ia ființă o familie creștină, în care să învățați să cinștiți, să promovați și să protejați viața în general și viața nou concepută. În acest context vă reamintim că embrionul este o ființă umană începând din momentul concepției.

Apelăm la voi: Nu treceți sub tăcere întrebările voastre! Exprimați-le! Discutați cu oameni competenți. O discuție deschisă poate să vă ajute să vă cunoașteți pe voi înșivă mai bine și să luați decizia cea mai bună. Deschiderea sufletului este vindecătoare pentru suflet. În mod special vă chemăm la convorbiri cu îndrumători care se bazează pe o bogată experiență duhovnicească. Biserica noastră Ortodoxă are o tradiție îndelungată în ceea ce privește dialogul terapeutic-duhovnicesc. Acesta poate fi de mare ajutor și astăzi, în vremea comunicațiilor electronice.

5. Trăim într-o țară în care cununia religioasă ortodoxă are loc de regulă după ce soții s-au căsătorit civil. Scopul acestei căsătorii este ca bărbatul și femeia să beneficieze de garanțiile dreptului civil.

Pentru noi ca și creștini, **căsătoria** se întemeiază pe dragostea lui Dumnezeu, pe care Iisus Hristos ne-a dovedit-o prin întruparea, moartea pe cruce și învierea Sa. De aceea, pentru un om care crede în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, căsătoria este mai mult decât o înțelegere lumească și, desigur, mult mai mult decât sărbătoarea nunții. Ea presupune promisiunea fidelității pe durata întregii vieți, comuniunea între soți fiind în strânsă legătură cu Iisus Hristos.

Soții sunt chemați să își asume comuniunea ca un dar al lui Dumnezeu și s-o perceapă ca pe o formă de manifestare a dragostei reciproce, care ar trebui să fie trăită în Biserica lui Hristos. Marea importanță a acestei taine iese în evidență și în cadrul slujbei cununiei, când mireasa și mirele sunt încununăți unul cu altul și unul pentru altul. Pentru a scoate mai mult în evidență acest înțeles, Sfântul Apostol Pavel recurge la imaginea legăturii dintre Hristos și Biserica Lui, pe care o numește taină. „Taina aceasta mare este; iar eu zic în Hristos și în Biserică.“^[1] (din citirea apostolului la celebrarea cununiei; Efeseni 5,32)

În timpul slujbei cununiei se rostesc de asemenea mai multe rugăciuni pentru ca Dumnezeu să dăruiască soților „roadă pântecele”. Biserica noastră Ortodoxă binecuvântează dorința de a avea copii și consideră copilul ca fiind un dar al lui Dumnezeu. Pe de altă parte, o căsătorie este sfântă și deplină și fără copii. Noi suntem de părere că a te gândi la mărimea familiei face de asemenea parte dintr-o viață creștină responsabilă. În același timp trebuie însă să luăm în considerare faptul că, pentru creștinii ortodocși, avortul, adică uciderea unui organism viu, este absolut inadmisibilă, atât în cadrul plănuirii familiei cât și din alte considerațiuni.

Toate aceste aspecte vor fi abordate cu ocazia discuțiilor de consiliere, cu preotul paroh, înainte de cununie. Aceste convorbiri sunt mai mult decât o formalitate înainte de căsătorie; ele trebuie să aibă loc înaintea începerii pregătirilor practice legate de sărbătoarea nunții.

6. Într-o societate pluralistă ca în Germania, **căsătoriile între ortodocși și alți creștini**, numite interconfesionale, nu sunt o raritate. Astfel de căsătorii au contribuit în ultimele decenii la o întâlnire mai profundă în credință și la o mai bună cunoaștere reciprocă. Aceste căsătorii dovedesc de asemenea posibilitatea educației copiilor în respect față de diferitele tradiții. Împreună cu Biserica Romano Catolică și Biserica Evangelică din Germania au fost elaborate documente care tratează probleme practice legate de căsătoriile interconfesionale. Însă și în cazul acestor căsătorii sunt necesare convorbiri duhovnicești însoțitoare.

Aceste căsătorii implică și provocări: întrebările legate de primirea Sfintei Împărtășanii în comun, a intercomuniunii, rămân nerezolvate; documentele sus menționate nu pot oferi un răspuns corespunzător. Punctul de vedere al Bisericii noastre este în continuare același: această Împărtășire nu este posibilă decât în cazul unei unități depline în credință. În cazul căsătoriilor interconfesionale nu este dată o asemenea unitate. Cu toții suntem confrunțați cu o situație dureroasă, care devine în cele din urmă o provocare teologică. Trebuie să recunoaștem această stare de fapt cu toată sinceritatea. Din această cauză Îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să ne ajute să depășim cât mai curând această despărțire și să ajungem la unitatea tuturor.

7. Căsătoria cu un partener necreștin respectiv o parteneră necreștină este un subiect și mai complicat. Aceste căsătorii se numesc interreligioase; lor le lipsește baza creștină comună. Parteneriatele respectiv căsătoriile interreligioase declanșează câteodată conflicte care pot duce în cele din urmă la marginalizarea persoanelor în cauză. Aici ne referim din nou la darul libertății, oferit de Dumnezeu oamenilor: constrângerea unei distanțări din motive religioase față de persoana iubită nu corespunde libertății dobândite de omul creat după chipul lui Dumnezeu (Facerea 1,27). O cale posibilă de urmat în cazul parteneriatelor interreligioase este cea a căsătoriei civile. Aceasta reprezintă o garanție legală și asigură egalitatea în drepturi între soți. Pe de altă parte, o căsătorie civilă oferă de regulă prea puțin oamenilor care cred în Dumnezeu și care năzuiesc ca Dumnezeu să le binecuvânteze căsătoria. Ei își doresc o ceremonie religioasă prin care rezultă în mod concret că Dumnezeu le binecuvântează comuniunea.

Biserica noastră nu poate celebra o asemenea ceremonie, deoarece baza Tainei Cununii este credința în Dumnezeu Treimic. Biserica consideră însă că această dorință este cu totul îndreptățită. În consecință, Biserica Ortodoxă din Germania însoțește, dacă se dorește, și perechi interreligioase pe calea vieții lor și oferă oricând sprijin cu sfaturi și fapte concrete. De asemenea, îndemnăm aceste perechi să vorbească deschis și constructiv atât înainte cât și după căsătorie despre problemele rezultate ca urmare a diferențelor religioase, ca de exemplu educația copiilor.

8. O temă arzătoare a zilelor noastre este homosexualitatea precum și parteneriatele **homosexuale**. În principiu este bine că se discută deschis despre aceasta în societatea noastră, deoarece pe durata multor secole, oameni homosexuali au fost ignorați, chiar și asupriți și persecutați, ca de exemplu în timpul național-socialismului. Sfânta Scriptură, atât în Vechiul cât și în Noul Testament, cuprinde mărturii împotriva homosexualității, care astăzi dau naștere la controverse. Tradiția Bisericii noastre cuprinde de asemenea multe luări de poziție împotriva homosexualității.

Ca orice înclinație trupească, homosexualitatea trebuie să fie supusă prin reticență, înfrânarea patimilor nestăpânite, asceză abținută precum cea practică prin post. Desigur, există încă multă lipsă de cunoaștere cu privire la apariția homosexualității. Este posibil să contribuie factori genetici, psihici și culturali, dar în realitate nu este limpede care este rolul acestor factori și care este interdependența acestora. În conformitate cu credința ortodoxă, Taina Cununii presupune o legătură între bărbat și femeie, depășind perspectiva exclusiv socială a acestei legături.

Din această cauză, căsătoria perechilor homosexuale nu este posibilă în Biserica noastră. Întrebările cu privire la persoane homosexuale, la care nu s-a găsit încă răspuns, fac parte din preocupările asistenței duhovnicești. Aceste persoane sunt însoțite de Biserică cu mult tact. Deoarece toți oamenii sunt creați după Chipul lui Dumnezeu, fiecăruia trebuie să i se acorde în consecință acel respect care corespunde tocmai Chipului Dumnezeiesc din om. Aceasta este valabil și pentru comunitățile noastre bisericești, care sunt chemate să întâmpine toți oamenii cu dragoste și respect.

Concluzie

9. Societatea în care trăim este în permanentă schimbare. Salutăm în mod deosebit acele schimbări care sunt pătrunse de Duhul Evangheliei lui Iisus Hristos. În zilele noastre, familia tradițională este supusă unor provocări radicale. Dragi tineri creștini ortodocși, fiți fideli cuvintelor apostolului Pavel adresate Tesalonicenilor: „Toate să le încercați; țineți ce este bine.” (I Tesaloniceni 5,21). Noi toți suntem mereu, din nou chemați să susținem și, mai ales, să trăim chipul omului care ne este dat prin credința noastră ortodoxă. Viziunea cu privire la familie ca fiind „biserica de acasă”, celula primară a Bisericii în integritatea ei, ne călăuzește permanent spre viitor.

Dumnezeu să vă binecuvânteze!

Frankfurt pe Main, 12 decembrie 2017

† **Mitropolitul Augustin al Germaniei, Exarh al Europei Centrale,
Președinte
și ceilalți membri ai Conferinței Episcopale Ortodoxe din Germania**

[1] Traducerea exactă a acestui citat, din limba germană, este: „Taina aceasta este mare; eu însă vorbesc cu referire la Hristos și la Biserică”.

[2] Îndemnul acesta trebuie înțeles cu sensul de a **verifica** în prealabil, în libertate, tot ceea ce este îngăduit, pentru ca apoi să ținem cu **responsabilitate** numai ce este bine.